Politik Depremler... Toplumsal Depremler...

Gün Zileli

12.03.2023

İçindekiler

60 Yıllık Enerji Birikimi 3
Tarihteki Toplumsal Depremler Ve Sonuçları 3
Hazır Olmak... 4

Toplumun derinliklerinde uzun yıllar içinde büyük bir toplumsal enerji biriktiği açık. Bu enerji, yakın bir zamanda toplumun zorlanarak kırılan fay hatlarından kendine bir çıkış yolu bulacak ve büyük bir toplumsal depreme yol açacak gibi görünüyor. Belki de, yaklaşan Maraş depremini önceden gören jeolog Naci Görür'e özeniyorumdur, ne dersiniz?! Ne derseniz deyin, bu öngörümde ısrarcıyım. Türkiye'yi büyük bir toplumsal deprem bekliyor!

Aslında bu toplumsal depremin ilk işaretini, Hatay depreminden yaklaşık bir ay sonra ortaya çıkan, orta şiddetteki politik deprem verdi. Politik alan epey bir sarsıldı ama yıkılan yapı olmadı. Hangi yapıların hasar aldığını önümüzdeki günlerin gelişmeleri içinde göreceğiz.

60 Yıllık Enerji Birikimi

Peki, toplumsal bir büyük depremin işaretleri nelerdir, öngörüm hangi göstergelere dayanıyor? Sonuçları ne olur?

Türkiye toplumunun derinliklerinde uzun yıllar içinde, yaklaşık 60 yıldır büyük bir enerji birikmiş bulunuyor. Özellikle son 20 yılda, AKP iktidarı altında bu enerji birikimi lineer olmayan bir şekilde katlanarak arttı. Zaman zaman (2013'ten itibaren) bu enerji şiddetli denebilecek sarsıntılarla belli ölçülerde dışa vurduysa da enerjinin büyük kısmı toplumun derinliklerinde kaldı ve birikmeye devam etti. Uzun yıllar içinde biriken bu enerjinin kendini önümüzdeki seçimler ortamında şu ya da bu şekilde büyük bir sarsıntıyla dışa vuracağı ve sarsıntının toplumda büyük değişikliklere, iktidar değişimlerine yol açacağı, kısacası, AKP-MHP diktatörlük rejimine son vereceği net bir şekilde görülüyor.

Türkiye toplumunun derinliklerindeki enerjinin kendini dışarıya atmasını sağlayacak rahatlatıcı kurumları, süreç içinde oluşmuş, zaman zaman enerji boşalımını sağlayacak fay hatları ve segmentleri, yani kurumları yok veya oldukça zayıf. Fay hatlarının (boşalımı sağlayan kurumların) yokluğu veya yetersizliği, en azından toplumsal planda söyleyebilirim ki, enerjinin büyük bir toplumsal sarsıntı ile yüzeye çıkmasına ve oldukça yıkıcı olmasına yol açabilir.

Türkiye toplumu, siyasal yapı ve kurumlarıyla, iktidar ve muhalefet yapılarıyla, halk kitlelerinin gelişmişlik düzeyiyle ve kültürel gelişimiyle büyük toplumsal sarsıntıları soğurabilecekmiş gibi görünmüyor. Ne siyasal yapı ne de toplum böylesine büyük bir yer sarsıntısına hazır görünüyor. Dolayısıyla, şiddetli toplumsal sarsıntının ardından meydana gelecek iktidar değişimi ortamının toplumsal bir yenilenmeye mi, yoksa bir karşı hamleyle kaotik bir ortama mı yol açacağı bugün için belirsiz.

Tarihteki Toplumsal Depremler Ve Sonuçları

Her toplumsal altüst oluşun sonuçta devrime ya da ezilen halk kitlelerine ve özgürlüğe yol açacağını düşünmek fazla iyimserlik olur. Üstelik geçmiş büyük toplumsal depremler bunun tersine işaret ediyor.

Kısaca göz atacak olursak, Rusya'daki 1917 Şubat Devrimi gerçekten de dünyanın en büyük toplumsal depremlerinden biriydi. Çarlığı devirdiği gibi bütün geleneksel kurumları silip süpürdü. Fakat bu sarsıntı sırasında, Ekim 1917'de kurulan Bolşevik iktidarı, yıkılan geleneksel kurumların üstünde mutlak bir tek parti diktatörlüğü olarak yükseldi ve Rus toplumunun bütün özgürlükçü kurumlarını yok etti.

Keza, 1923'deki Primo de Rivera'nın darbesinin ardından başlayıp İspanya İç savaşının Cumhuriyetçilerin yenilgisiyle sonuçlandığı 1939 yılına kadar süren İspanya toplumsal depremi ya da devrimi de zamana yayılan büyük bir toplumsal sarsıntıydı. Bu büyük sarsıntı da Franko+falanjist diktatörlüğü ile sonuçlandı.

1914-1933 Alman Devrimi de toplumun değişim ihtiyacının doğurduğu bir sarsıntının sonucuydu. Alman toplumu bu dönemde büyük sarsıntılar yaşamış, sonunda toplumsal değişim ihtiyacı, toplumun derinliklerinden çıkan bir başka güç olan Nazi karşıdevrimi ile bastırılmıştır.

Hazır Olmak...

Elbette bu olumsuz sonuçlara bakarak toplumsal deprem olmasın sonucuna varmak son derece muhafazakâr bir noktaya götürür bizi. Zaten toplum, sizin, bizim, şunun ya da bunun istek ve özlemlerine tabi olmaksızın kendi yolunda ilerler. Toplumsal deprem ya da devrim, derinliklerde yeterince veya fazlasıyla enerji birikmişse, insan iradesinden bağımsız olarak kendini dışa vurur. Bu noktada iradenin, ister toplumsal devrim yönünde olsun, ister ona karşı olsun, sonuca neredeyse hiçbir etkisi olmaz. Nasıl, doğasal depremleri teşvik etmemiz ya da önlememiz mümkün olamazsa.

Halihazır iktidarı yıkacak toplumsal bir deprem yakın zamanda kaçınılmazsa, sübjektif irade olarak bize düşen, toplumun özgürlükçü güçleri olarak, böyle bir depremin ve iktidar yıkımının ardından ortaya çıkması muhtemel (geçici özgürlük kutlamalarına pek de fazla kapılmadan) eski ya da yeni diktatörlük yapılarının yeni girişimlerini göğüsleyecek uyanık bir tutuma hazırlanmak olmalıdır.

Biliyorum, iki ay sonra köhnemiş iktidarın büyük bir sarsıntıyla yıkılacağı şenlikli ortamda, kimse geleceğe ilişkin uyarılara pek kulak asmaz. Evet ama, devrimciliğin bir işlevi de "pişmiş aşa su katmak" değil midir!

Yine de iyimserliği elden bırakmamak gerektiği, AKP-MHP diktatörlüğünü yıkacak büyük toplumsal altüst oluşun, içinde büyük bir özgürlük atılımı şansını barındırdığı notunu yazının sonuna iliştirmek gereğini duyuyorum.

Anarşist Kütüphane

Gün Zileli
Politik Depremler... Toplumsal Depremler...
12.03.2023

15.03.2023 tarihinde şuradan alındı: gunzileli.net

tr.anarchistlibraries.net